

BAKKALCHO

4^{ki} Diri Kiir 11 Arfaasa/ Tir 23, 2016 M.D

Hamuse

Waaga 10.00 birra

Xaphoomu Ministirch Abiy Ahimed (Dr) ayirrinoha FAO Agirikoollu Meedaaliya Baraa'ri

Addisu Adoola

Addis Ababa: Xaphoomu ministirchi Abiy Ahimed (Dr) Halantino Mootimmuwa Sagaletenna Irshu Uurrinsha, Xaaliyaanaho Roomi quchumira qixxaawino ayyaanira ayirrinoha "FAO Agirikoollu" meedaaliya baraa'rino.

Baraarsha Xaphoomu ministirchi sagalet wowenna taaltino sagale shiqqora leellishino massagonna murci'raanchimmara; saeno rahino soorramaanchonna jifaancho ikkino akati giddoonni Qamadete laalchinni umo dandaate massagino hayyora afansha aate baraansoonnisiho.

Xaphoomu ministirchi Abiy, babbaxxitino gobbuwa jajjabba soqqamaasine gaamo, kalqete deerri uurrinshubba riqiwaano, Xaaliyaanaho afantanno dipiloomaatta hattono hallanyu handaari riqiwaano afantinowa baraarsha adhino.

Qoola... 7

Dayooe bushshu hornyi leellishannohu Sidaamu daga wosina adhate noonsaha jawa bayichonna ayirrinyeeti

- Konne ha'nura bude Afriku
dhaggete Mazigawira
borreessiisate millimmo
hananfoonni

Qiddist Gezzaheny

Addis Ababa:- Sidaamu daga keere haadhannohu 'Dayooe Bushshu' hornyi daga wosina adhate noonsaha jawa bayichonna ayirrinye leellishannoha ikkasi xawinsi.

Kuni hornyi gobbankenni sae Afrikaho egennamanno gede loonsanni hee'noonnita kulloonni.

Hajote aana Itophiyu piresete uurrinsha ledo hasaawa assinohu Sidaamu qoqqowi Woga, Turizimetenna Ispoortete Biiru

Qoola... 7

Sa'u 6 agannara 4.8 biliyoone ale eo gamba assinoonni

Amsaal Felleqe

Addis Ababa:- Amandoonni 2016 baajeettete diri umikki boci dirinni 4.8 biliyoone ale eo gamba assinoonnita Sidaamu Qoqqowi Eote Biilloonyi engensiisu.

Qoola... 7

"Way jironke garunni horonsi'ratenni daganke eonna saga'late akati soorramanno gede loonsanni hee'noommo"

- Kalaa Desta Ledamo
Sidaamu Qoqqowi Pirezidaante

Addisu Adoola

Addis Ababa: Sidaamu Qoqqowi Pirezidaantichi Kalaa Desta Ledamohunni massagantino gaamo Aliyye Sidaami Zoonera qasiisotenni latinsanni hee'noonnita arri gorsu loossa towaanyo assitu.

Pirezidaantichu Kalaa Desta Ledamohunni massagantino mootimmatenna paartete loosu sooreeyye gaamo bero Aliyye Sidaami Zoone Shabbadiini woradira qasiisotenni latinsanni hee'noonnita arri gorsu loossa towaanyo assitino.

Pirezidaantichu tenne yannara, Sidaamu qoqqowira arri gorsu loosinni addi addi gati laalchonna gumma hattono arri Qamade laashshate loosi diru dirunkunni dancha soorronna guma abbanni noota coyi'rino.

Xeena agarre calla laashshi'ratenni fulino

Qoola... 7

"Affini, Halaale calla hasatenni kippo turranni hayyo ikkasinni gobbanke xaa yannara e'ino sarraaqinni fushshate ikkado xagicho ikkanno yee ammaneeemmo"

- Kalaa Jaggo Agenyehu
Qoqqowu W/T/Ispoortete biiru sooreessa

Qoola 5

Handaara Reekkisannoha
Iko-Turizimete Latishsha

Qoola 10

Bakkalcho

Odo

Xibbuunni 2-3.5% ikkanno meenti labballunni roore Dombophiichote ogori care kalaqamara regeccaabbannota xawinsi

Amsaal Felleqe

Addis Ababa:- Itophiyaho hattono Afriku deerrinni kirotenni haammata ikkitinota Dombophiichote ogori care sai agani giddo Hawaasa Paanesiya Hospitaalera darre gowatenni fushsha dandiinoonni.

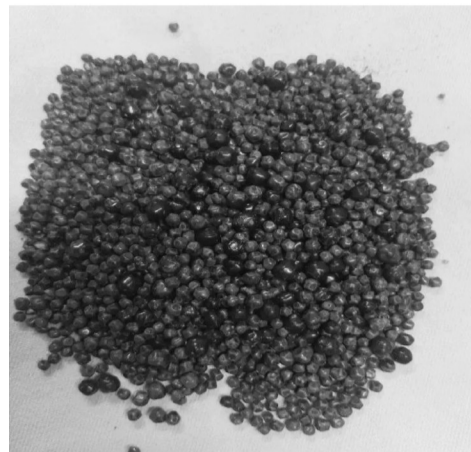
Hawaasi quchumira Paanesiya Hospitaale xaphooma darre gowate addi xagisaanchi Dokter Tseggaye Chebo Itophiyu piresete uurrinshara xawisino garinni; Dombophiichote ogori care meentu ikko labballu aana kalaqantara dandiitannote.

Ikkollana, meentu aana hala'ladunni kalaqamate kaayyo noota kulanno.

Dombophiicho intoonni sagale daahantanno gede; baxxinhunni, cooma woy qiwaate afidhino sagale inteemmo woyte sagaleete daahamara kaa'litanno baqqala du'namaanchooti.

Dokter Tseggaye xawishshi garinni; Dombophiichote ogori care babbaxino korkaattanni kalaqantara dandiitanno. Xibbuunni 2-3.5% ikkanno meenti labballunni roore Dombophiichote ogori care kalaqamate regeccaawinoreeti yaanno.

Konnirano, umihunni meentimansa, wolu garinni kayinni dirinsa 40 sainonsari, bisu qelpheepo, luphiima hormone amaddinoti ila gargadhate adhinanni xagga, hattono Sukkaarete dhibbi mundeete xiiwonna labballunni roore meentu aana kalaqantanno

gede assitanno korkaata ikkansa xawisanno.

Labballu aanano bisu qelpheephonni, kolestiroolete bikki lexxa, sukkaarete dhibbi, cooma woy qiwaate noose sagalle duucha yannara horoonsi'ra, mundeete xiiwonna labballunni roore kalaqantara dandiitannota qummeessino.

Dombophiichote ogori care kalaqantinota afate malaattanno; iimiiddi Dombophiichote kifilenna badhete aana seeda yanna xisso macciishshama, sagale daahama hoogate qarri, tushshiisha, gagaso giira, godowu fuuganna saltote dhibbi malaati gedeehu macciishshama ikkana; togo malaatta leelturo rahotenni xagisaano amaa'lanna hasiissannota xaginaatu owaante afi'ra hasiissannota Dokter Tseggaye Chebo lede huwachishanno.

Dokter Tseggaye Chebo xawisino garinni; sai Sadaasu aganira Paanesiyu Hospitaalera

mitticho 40 diri ama giddonni darre fushshinoonni Dombophiichote ogori care kirotenni 2 kumenna 94 ikkitanna; kuri Dombophiichote ogori care kiirate calla 45 xiqqeessa yanna adhino.

Tini Dombophiichote care kiiri haammata ikka Itophiyaho ikko Afrikaho xaa geeshsha kageeshshi kiiri amaddino care fushshinoonnikkiha ikkasinniiti maala'lissannote yaanno.

Wolunna qaru korkaati kayinni, kageeshshi kiiri afidhinota Dombophiichote ogori care darre gowate owaantenni fushshinoonniise mancho konni albaanni 1989M.D Daagimaawi Miniliki Hospitaalera; 1994M.D Yirgaalame Xaphooma Hospitaalera hattono tayxe sayikki diro Hawaasa Riferale Hospitaalera sase doyichonni goggoxotenna kaanserenna wolootta darre gomboonniisa ikkase Dokter Tseggaye xawisanno.

Sasente yannara darre gowate owaante gedensaanni shoorki yannara Dombophiichote ogori care darre gombi yannarano kokketenna foo'litanno bisise aana kalaqantino gawajjo nookkitanna darre gowate loosi bidhachishannokki garinni gumulamasi darre gowate owaante wolootta yannanni baxxitinota assannota kulanno.

Xaa geeshsha borreessinonni kiironni Itophiyaho 146 Dombophiichote care fushshinoonni Jimmunna Wollo Yuniversitubba fushshitino mashalaqqe leellishshanno yaannahu Dokter Tseggaye; woleno Gibsetenna Wodiidi Afriki gobbuwara 1 kume sa'inokki kiiri afidhino care fushshinoonni mashalaqqubba leellishshannota xawisanno. Konni gobbaanni, kalqete deerrinni xaa geeshsha luphiima kiiri amaddinoti Dombophiichote care Hindete gobbara 11 kume ale care fushshinoonni kullanni yee; Paanesiyu Hospitaalera darre gowate owaantenni fushshinoonni 2,094 Dombophiichote ogori care kayinni Itophiyaho ikko Afrikaho umikki yannara ikkase kulanno.

Paanesiya Hospitaalera mittu diri giddo calla 7 kume ale xagisi'raanora owaante uyinoonniha ikkana; Manaadda darre xagisate owaante lendikkinni 310 jajjabba yinannita darre xagisate owaante aa dandiitotano Dokter Tseggaye lede qummeesse; saga'linanni amanyooti xissote regeceessannonkekki gede qoropha hasiissannotano huwachishino.

"Ga'a ilamara jawa wowe ikkara dandaannohu hegeraamo gobbate keerenna ga'labbo buuxisiisate"

- Kalaa Argaw Ayyele

Amsaal Felleqe

Addis Ababa:- Gaancubba kalaqantinonna sumimme hooggino qooxeessubbara hegeraamo keere abbate araaru hasiissannota Kalqoomu Keeru Baanke safaanchinna loosu harisaanchi kalaa Argaw Ayyele coyi'ri.

Abeeneze Kaa'lotenna Lophote Maamarinna "Global Peace Bank" safaanchinna loosu harisaanchi kalaa Argaw Ayyele Itophiyu piresete uurrinshara xawisino garinni; uurrinshansa kalaqamunninna mannu kalaqino qarrubbanni gawajjantino dagoomu bisaa kaa'latenna irkisatenni loossanni afantannota.

Xaa geeshshano doogimaroho ubbino ooso, babbaxxitino korkaattanni gawajjantinonna miicantinnore dagoomu bisaa kaa'late loosu loonsanni dangoommo yiinohu kalaa Argaw; ikkollana, qarru kalaqami gedensaanni irkisate loosu ikkinnina qarru kalaqamannokki gede balanxe diloonsoommo yaanno.

Abeenezer kaa'lotenna lophote maamari widoonni sa'u 18 dirrarano gawajjantinore

haammata dagoomu bissara uurrinshankenni mannihimmate irko assinoommo yiinohu kalaa Argaw; woloottu gawajjantannokki gede kayinni balanxe illacha tunge loosa hasiissannota huwachishino.

Dagoomu bisaa gawajjanno rosichinni, ga'labbate qarrinni, hattono woxu dhuki anjenni heeshshonsa hemeelama dinonsa yaanno.

Kalqoomu Keeru Baankehu qaru illachino qarrubba kalaqantu gedensaanni irko assa calla ikkikkinni; qarrubba kalaqantannokki gede loosate; baxxinhunni, gaance kalaqantu gedensaanni kayinni araaru dirranno gede assate loosu ikkasino xawisanno.

Qarrubba hasaambe tidhate rosichi hee'rara hasiissanno; hasaawu araaraho iillishanno yaannohu kalaa Argaw Ayyele; ga'a ilamara jawa wowe ikkara dandaannohu hegeraamo gobbate keerenna ga'labbo buuxisiisa ikkinota qummeessino. Konnirano duuchunku gobboomitte qeecha fula hasiissano yaanni huwachishino.

"Lawishshaho, uurrinshankenna hajo la'annonsa bissanni ledo ikkatenni

Tigirayete qoqqowira gaancete korkaatinni gawajjantinore dagoomu bisaa basete geeshsha marre la'ate dandiinoommo; olu kayinni qooxeessaho afantanno qoqqowubba dagano gawajjinoha ikkasi la'noommo. Oromiyu qoqqowirano hattonni dagoomu aana jawa gawajjo iillitino. Iillitannino afantanno" yaanniiti naqqasinohu. Konnira kayinni sufino keerinna araarira hixamanyine loosa hasiissannotano coyi'rino

Konni kaiminni, gobbate gede kalaqantinota sumuu yaa hoongete qarrubba tirate deerru deerrunkunni araara kara hasiissannota duure huwachishino.

"Global Peace Bank" yaannohunni safantinoti Keeru baanke; keere hasidhannori baalu gutantannotanna mannihimmate qoosso agarsiisate loossannota baalunku baanke ikkaseno kalaa Argaw xawisanno.

Itophiyimma kaajjado qansichimmaati yaannohu kalaa Argaw; gobbankera kalaqantinota gutunni sumuu yaa hoongete qarra tiratenna gobboomu mittimma kalaqate bero sa'noommo safora ikkikkinni techo hee'noommonna ga'a hee'neemmo

safu hedote giddo worre araara kalaqa hasiissannota huwachishanno.

Sa'u gashshootubba yannara kalaqamino bassa duucha yannara komate gede kayinsanni mimmito giwatenna xiiwate ikkitubbanni fulle keerunna danchummate hedo widira reekkama hasiissannotano lede qummeessanno.

Kalqoomu keeru baanke xaa yannara Sidaamu qoqqowi mootimmanna wolootta keeru daafira loossanno uurrinshuwanni, IFDR Keeru ministere hattono Gaamo zoone gashshootinni ledo qinaabbe loossanni afantannotano coyi'rino.

Guulcho Heddo

“Affini” gobboomu amaalammera

Baalunku gobbate qooxeessira, dagoomu widoonni adhamooshe afi' rino budunni gaance tiranni yooaanchimmate amuraati horosi shiima dikkino. Itophiyu konninni dihemantanno. Ikkirono, ilamate yannite egnorra kaima ikkitinota budillite gaance tirate amuraate, horyanna ha'nura ikkitino egenno xiinxallotenni irkinse agarre dagganno ilamara saaysa hasiisanno.

Gobbate mereero addi addi hasatto korkaatinni ka'anni noo gaanceno qiissate togoohu budunni gaance tirate amuraati kaajje sufa noosi. Roorimankanni “Affini” gedee budi. Mootimmanno muli yanna kawa uurrissinoti Gobboomu Amaalammete Komishiine togoota budunni gaance tirate amuraate horoonisidhe keerenna hobbaate buuxisiisa hasiisannonsa yine ammannanni.

Tenne lamalara Sidaamu qoqqowi budu festivaale qixxeesse budillaancho egnonna dona gobbate leellishanni afamanno. Affini kayinni uduunnu gede assine regecci assinanniha ikkikkinni loosunninna Affini budinni araarsinanni, gibbo giwansho tiranni caaleho ofolline mallanninna fallanni leellinshanniho.

Sai agani giddo Araarso Gerremew (Dr) “Affini” kalqete egensiisanno maxaafa Amaaru afiinni borreesse baraasinonke. Adda coyi'rate kuni maxaafi tenne yannara attamame fulasi yanna agadhinonhona Amaalammete komishiine loosira faro fanatenni badhe ikkannoho.

Maxaafu “Affini, kippo tiranni, araara dirrinsanni hattono keere diriirsinanni uduunnichooti” yaanno. Keeru dirrinonna woyyaabbino Itophiya la'ate halchanno baali konne bude Sidaamu halaale agare xa hananfoonni amaalammete komishiine seyoora mitte hayyo asse shiqisha hasiisanno.

Wolootta daganna dagoomino togoohu gaance tiranni ha'nuru budi hee'rannonsata dihuluullammanni. Duuchunku caalisiranna qae qamattesira nooha araaru bude fushshaato assatenni gobba hursa kaaliqi baxanno coyeti.

Wole widoonni “Affini” filme Ammajje 2/2016 MD Sidaamu budu harira maassiinse kalqete leellishate qixxaambe hee'noonni. Filmennire bacare yaate techo guuta akka hoongirono kayinnilla Sidaamu Affini budi, geerru caaleho ofolle malanna amaalanna, qarra, gibbo gaance tiranna leellishonnota ikkase dihuluullammanni. Tenne Filme qixxeessate jawa qeecha Fulino Sidaamu daga dagoominna manni qoqqowi mootimma addintanni naandannite. Xaano albira.

Xaa yannara Filme gibbona giwansho, moranna raaqa, hattono haqaqqaalle rosiisannotella baalanti yaa dandiinanni. Tenne yannara yanna hedote giddo wortino Filme gobbate baraassinonni daafira Sidaamu qoqqowi Woga Turizimetenna Isipoortete Biiru ilama naaxxitanno'ne.

Ee, tenne Filme giddo godolaanchimmatenni beeqqitirrinna heddo burqissiniri dhagge habbannokkitena galatamme. Amaalammete komishiine gobba hursate, araara karate heddo gamba assitanni noo yannara togoo kaayyo afi'ra eltote.

Affini sirnyi giddo “Amaale annanna beetto baddanno” yineenna mitu widi geerraha amaalantara fajjannotinna kae, xeerti' re ha' re amaale guddanno woyte woshshineenna higannoti anfoonnite. Kuni yaa amaalamete yaate. Affini kaimunni koo/tee dibadanno. Aja akkala diyaanno. Gosa sircho dixinqanno; duuchunkura taalo malenna fale halaale gorsikkinni yoo aanno. Affini fiixaho mare halaalu noowa badironna buuxiro allaggaho yoo aanno. Kuni halaaleho.

Konne Affini bude, konne dhagge ikkanno budu balchooma Sidaamunni sae gobboomu deerrinni afamanno gedenna ilamatenni ilama reekkamanno gede yannansa uyite Filme loossure, loosiisate heddo burqissure ilamate ikkannoretina galatu ikkonsa. Dancha bude umme fushshinanni komanna rabba ilamate iqqinikkinni togoo halaale iqqaa gobba sufisate ilama woxxate.

Kalqete aana maahoyyaancho hekko kalaqatenna keeru duuchunku qooxeessira dirranno gede hasiisanno egnonna rosicho hattono egnonna, dandoo beehate Filmete, Sirbunna baalunku Artete ogeeyye uminsa qeecha fula hasiisanno. Konnira lawishshu Affini Filmenna Affini Maxaafaati. Gobba hursate Artete ogeeyye qeechi luphiimaho. Affini hardo hala'lo!

Kuni gafi addi addi polotiku, miinjuna dagoomite hajubba lainohunni qansootu xawado hedonsa wortannowaati. Konni gafira fultanno borro qixxaawote kifile uurrinsha dixawissanno.

Xawado Heddo

Wiliile nookki industire miinju wowe!

Yaareed Geetaachew

Kalqe tekinooolojetenni kalaqantino miinju hayyo aana calla irki'ratenni techo hemeelantanni afantanno. Kawaanni kalaqamu danonni; ka'aanni mannu loosinotenni.

Mito woyte lolahu, mito woyte moolle; mito woyte illiino, ka'a woyte laalliino yinanni su'ma fushshinanna manchi beetti noo Pilaaneete Baatto bidhattotenni wo'mitino.

Lophitino gobbuwa jajjabba Industirranne fushshitanno wiliile lophitanni afantanno ninke Itophiyu gedee gobbuwara tirfinsa diilallote gadi qarranna bidhatto gananni afamanno.

Lophitino gobba cubbunni ganantu yina geeshshaa Industirratenni fultanno wiliile kalaqqanno hekkonni baatto fottoqantannanna lixxannansa, hombobolatte addi addi su'minni su'minanna gantanninsa la'nanni. Mito woyte moolle ka'a woyte barada kinnate gede dirritanna foo'litanno co'itte diilallo hoogatenni foolinsa ta'eenna gooffannore kiirre difullanni.

Tenne lamala giddo Itophiyu doogatte hodhishshunna lojistikete Ministeere fushshitino xawishshi hexxo aannoho. Togo yaanno; “konni gedensaanni Nadaajetenni loossanno Awuto Moobilla eessate difajjineemmo; fajjono di uyiineemmo. Eessinanniha ikkiro Caabbichu wolqanni loossanno kaameellaraati wowe adhineemmohu” yaatenni uurrinshansa kultino. Tini Itophiyaha jawa hexxootinna amandoonni diilallote gadi qarra haanju haruminni tirate assinanni millimmora badhete.

Ministeere Nadaajetenni loossanno awutomoobilla dieessineemmo yituta miteekke Nadaajete waaga kullanna daggino heeshshote oolto dirritakka? yitanno halchono galtinoe. Mayi hattolla assa kaaliqi.

Borro'ya guulcho so'rummokka? Heeshshote hajo ikkiteennaatina sa'o xa'mi'reemmo. Coyi'ya gumi Turizime wiliile nookki industire ikkasenni Itophiyu amaddino mixo naaxxissannota ikkasenna jawaachishateeti.

Wonci-dendi daa'atinohu “may ane qooxeessino togolla” lata yikkinni digatino. Bilchaatu IFDR xaphoomu ministirichi Abiy Ahimed (DR) Wonci dendi maassiinsi barra Jajjabba gobbate ministirootanna qoqqowu pirezidaantoota basete geeshsha masse leellishinohu mulla haafa yee lawoonke'ne! dinyi looso ikkinota deantinoonte. Mito mito woyte la'noonnire halcha, halchinoonnire jeefisiisanna afi'ra hasiisanno. Biiffino udano lae halche hidhannokkihi buxicho busarchoholla; isonni woxu buxicho

ikkikkinni buqqeete buxichooti.

Sa'u lamala giddo Abiy Ahimed (Dr) dagate kaameeli giddo uurre Addis Ababaho lattino daa'attote iillo ministirootunna jajjabba biilto ofolte hadhanna xawisannanna daa'atisiisanna la'ine “gode'ya kuni manchi daa'atisiisaancho ikki?” yitinoonniri di hoogginanni. Loose leellishanna loossannore kalaqa hayyosiiti. Jawa sokka sayisino afinohura. Miteekke daa'ate hagiidhe hose minesi goxannohu hee'riro baqqi yo! Loonse loosiisateetinna duuchunku qooxeessanke latisate dinyi loosooti uyinohu.

Mashalaqqubba leellishanno garinni turizimete handaarinni gobbate gede noonke jiro haammata. Tini jiro wolootta gobbuwa noonsa nadaajete kuuso gede la'antara dandiitannote. Itophiyu giddo noori kalaqamu, budu, donu, festivaalete, dhaggetenna arkiyoolojete jirubba xaara hasi'nanni bikkinni lantinokkireenna suwashshunni dagoomu kiise giddora e'e miinja baqqi assate deerrira iillitinokkireeti.

Turizimete jiro miinju aana suwashsho xiiwo kalaqqaranna dagoomahoro aanno gede assate widoonni umihunni jiro badate, egensiisatenna baalanti hajo la'anno bissa gumaho loosa agartannonsa.

Muli yanna giddo kalqoomu deerrinni afamishsha afidhanni dagginoti turizimete iillubba (Cooqe ilaali wo'ma ikko looje, Affaaretenna Amaaru qoqqowira afantanno) Itophiyu giddo hala'ladunni egennantannore xuruurote bayichubbano konni garinni mootimma addi garinni irkisatenni dagoomu aana suwashsho eewaancho xiiwo abbitanno gede loosa hasiisanno.

Baxxinoonni doogo labbino safote latishshubba gobboomu deerrinni loosanturo, budunna dhaggete jirubba noo qooxeessubbano hedote giddo eessino garinni loosama noonsa. handaara Hassaggannoti turizimete ministereno ikko woshshamaano uurrinshuwa gumulote illachunni loosa hasiisanno.

Gobbanke xaa yannara miinju heellichooti yite amaddino Onte qara qara handaara mereerinni turizime mittete. Konnirano baalante gobbate kifilera noore daa'attote base latinse horoonsi'rate aana illacha tunge millisate akati leellanni afamanno.

Qoqqowo qoqqowoho baqqeenyu kalaqamino. Xa kalqe tekinooolojetenni irkisantino Industire aana calla illachishshino. Itophiyu kayinni ontikki miinju heellicho aana illacha tuggino. Anje wiliile nookki industire yinanni kalaqamu sayinse giddo rosiinsoonninketi techo qaagantue. Ee, turizime wiliile nookki miinjinke hexxonni diilallote gadi woretina duuchunku qeechanke fullo.

Bakkalcho

Bocaasa 10, 2013 M.D Xintami

Itophiyu Pireesete Uurrinshi Qara

Loosu Gumulsiisaancho

Bilbilu Kiiru - 011-126-42-22

Imeele- epa@press.et

Qara Qixxeessaancho

Yaareed Geetaachew

Teeso

Sinu/quchuma - Yekka

Worada -

Minu Kiiru -

Imeele - yaredoyaredozen2@gmail.com

Bilbilu Kiiru - 011-1-57-25-25

Dikkote Latishshinna Egensiishshu

Imeele - epapromotion@press.et

Bilbilu Kiiru - 011-1264341

Faakise - 011-8111315

Qixxeessaano

Amsaalu Felleqe

Addisu Adoola

Qiddist Gezzaheny

Abbebech Maatewoos

Egensiishsha haa'nanni kifile

Bilbilu Kiiru - 011-156-98-73

Faakise - 011-1265812

Egensiishsha hirate qineessinanniwa

Bilbilu Kiiru - 011-1-26-43-39

Websayt: www.press.et

Fb/ [Ethiopian Press Agency/](https://www.facebook.com/Ethiopian-Press-Agency/)

Sidaamu Afoo

Wosincho

“Affini, Halaale calla hasatenni kipho tirranni hayyo ikkasinni gobbanke xaa yannara e’ino sarraqinni fushshate ikkado xagicho ikkanno yee ammaneemmo”

- Kalaa Jaggo Ajenyehu
Qoqqowu W/T/Ispoortete biiro sooreessa

Qiddist Gezzaheny

Gobbanke xaa yannara miinju heellichooti yite amaddino Ote qara qara handaarra mereerinni turizime mittete. Konnirano baalante gobbate kifilera noore daa”attote base latinse horoonsi’rate aana illacha tunge millisate akati leellanni afamanno. Baxxinohunni xaphoomu ministirchi Abiy Ahimed (Dr) kakkayishshinni gumulantanni afantanno “hurbaate gobbate” pirojektuwa biso ikkitinore haammata daa”attotenna boohaarrete base latinse loosu giddora eessinanni hee’noonnitino addaho.

Konni kaiminni ninkeno tenne lamala wosincho amadonkenni handaaru aana noo millimmo borronkenni towaatate Sidaamu qoqqowu hinge luuncaawate banxoommo. Qoqqowu baxxinohunnino Hawaasi quchumi qarunni kullanni daa”attote iillo quchumaati.

Quchumahonna qooxeessaho noota daa”attote millimmo, qoqqowoho noota daa”attote base latisatenna egensiisate widoonni noore, Iko-Turizimenna amadantino hajubba aana Sidaamu qoqqowi woga Turizimetenna Ispoortete biiro sooreessi kalaa Jaggo Ajenyew ledo assinoommo hasaawa aanino garinni niwiaawete shiqinshoommo.

Bakkalcho:- Xaa yannara qoqqowoho nooti turizimete millimmo maa labbanno yitanno xa’monni hananf?

Kalaa Jaggo:- Hawaasi quchumi xaa yannara gobbate afantanno daa”attote base ikkitino quchumma mereerinni mitto ikkinoti addaho. Baadiyyete qooxeessubbarano dhaggete, budunna kalaqamu daa”attote hossanno base afantanno. Tenne base egensiisate ninke biiro loossanni nooha ikkana; daa”attote lolankeno lamu garinni bande la”a dandiineemmo.

Umiti gobba giddonni qoqqowu e’anno daa”ataanna gobbayidinni dagganno daa”ataano yine bande la’neemmo. Xaa yannara qoqqowu giddo baxxinohunnino Hawaasi quchumiranna qooxeessaho huwantanniri budillaanchonna amma’note ayyaanna lainohunni roore anga gobba giddo daa”ataano beeqqatanno. Konni daafira quchumunni ikko qoqqowu turizimera jawa dhukaati yine adhinammora dandiineemmo ayyaannaati. Lawishshah; Masqalu Damaru ayyaani mitto amma’note ayyaanaati. Isono harunse daannohu diru qullqqwu Gaburieeli ayyaani Hawaasi quchumi giddo jawa bayicho uyinanni ayyaanaati.

Sa’u muli barrubba giddo ayirrinse sa’noonnihi Cuu”attote ayyaanino hattonni. Kuri lawishshu gede kayisoommori luphiima qeecha amaddanno amma’note ayyaannaati. Konni garinni la’neemmo woyte Turizimete millimmo danchu deerrira no yinammora dandiineemmo.

Sidaami giddo noohu ga’labbote ragaanni daa”ataante hobbaate lainohunni ammansiianno akati hee’rasi umisi kaa’lo assino yine adha dandiinanni. Sa’u aganna giddono “Advenchere”te Daa”attonni beeqqatannori lamala ale ikkitanno gobbuwa daa”ataano shallaettete heewo harisate ledo amadisiise la’nanni woyte Hawaasi

quchumirano ikko quchumu gobbaanni dancha millimmo no yaa dandiinanni.

Konni garinni haaruudde daa”attote base halashshate safote latishsha wonshinanni ha’nummoro konni aleenni finco suwashshonna taaltinota ikkitanno gede assate dandiineemmo kaayyo heedhanno.

Bakkalcho:- Aleenni xawinsire amma’note ayyaanna lendanna woloottuno budu ayyaanna qoqqowu turizime baqqi assate widoonni noonsa kaa’lo mageeshshaati? Konni ledo amadisiise sa’u 6 aganna loosu jeefishshano hiittoonni keentinoonni xawisinke?

Kalaa Jaggo:- Amma’note ayyaanna lainohunni Hawaasi quchumi dayino wosina dandaa hoogeenna gallanni daallasa hansanni Shaashamannete geeshsha fullara dandiinoonni; konni garinni la’nanni woyte ayyaanna heedhannonsa kaa’lo luphiimate yine adhate dandiisanno.

Lawishshah; Hoteellate annuwa kakkayisatenni, loosu kaayyo kalaqo jawaachishatenni e”o luphi assate widoonni luphiima kaa’lo heedhanno. Hattono daa”ataano quchumahonna qooxeessaho keeshshitu bikkinni deerru deerrunku owaante uyitanno daddalu uurrinshuwa e”o lexxate kaayyo hala’litanno daafira kaa’lonsa luphiimate.

Konni gobbaanni qoqqowoho ayirrinanni budillaancho ayyaana Fichée Cambalaallate ayyaani ledo amadaminohunnino haammata gobba gidonna gobbayidi daa”ataano qoqqowu lolakkanno.

Woleno diru dirunkunni harinsanniti Waarra konforaanseno mitte jawa daa”ataano goshooshshannotanna Kaarnivaalete gede ikkate owaattannote. Aanino aganira Waarra konforaanseno jawa turizimete eo ikkitanno. Konninnino kalqete daga gamba assitannote ikkasenni jawa turizimete dhuka ikkitanno.

Kurinna woloottano wole qooxeessuwa garunni affanno gede egensiisate loosu hananfoommo. Konni daafira xaphi assine la’nummoro 6 agani jeefishsha garunni gumulloonnita afate dandiinoommo.

Sa’u 6 aganna loosu jeefishshano danchu garinni gumulloommota keennoommo. Hattono fakkanimma kaajjishate Hawaasi quchumira mittimma barra, Halaawu diru soorro ayyaana seera, sumaalet qoqqowira dagatenna dagoomu barra, Oromiyaho Irreechanna woloottano dagate ledo noo mittimma kaajjishshanno ikkitubba aana jawaata beeqqo asinoonni.

Konni gobbaanni Sidaamu woga, afoonna seesi qalote, kalaqotenna ogimmate industire kaajjishate, daa”attote iillo halashshatenna owaante uyitanno uurrinshuwa latisate, daa”attote dikkonna egensiishshu loosinna Ispoorte lossitanno hajubba aana kaajjinshe loonsoonni. Tenne yannarano jajjabba pirojektuwa amandoonni yannanni jeefama hooga mitiimma gede xaaddino hajooti; lawishshah; affini hari, Hawaasi kalqoomu lekkate kuwaase xawinna labbeemmeri.

Bakkalcho:- Qoqqowoho qara qara turizimete hexxooti yinannirinna hananfoonniri turizimete gatamarshuwa maati?

Kalaa Jaggo:- Turizimete base lainohunni, lawishshah; mittu diri albaanni maassiinsoonnihi Garambi ilaali dagoomu hanqafu turizimete base layinki fooliishsho hanafisiinsoommo. Dizayinete garafo fushshine, haru gatamarshanna ledote deerra gatamarate loosu hananfoonni. Mannu wolqano tantannanni xaphoomunni layinki fooliishsho hananfoommo akati no. Tini pirojekte qooxeessu dagarano loosu kaayyo kalaqate widoonni luphiima kaa’lo assitannote.

Wole kayinni Lokka Biheraawe Paarketi.

Lokka Abbayyu biheraawe paarke gogu hala’linyinno jawa ikkitinoti addaho. Tenne base latisate paarkete giddo mite mite gawajjo illishshara dandiitannore seeriweelo duu’namaano hajo la’annonsa mootimmae bissanna dagate ledo qinaawatenni kayinsammora dandiinoommo. Baxxinohunni huwanyootu foonqenni kainohunni paarkete giddo e’e heedhanno bissa fultanno gede assinoonni. Kuni dancha jeefishshaati. Togo assine calla agura ikkikkinni baxxinohunni Abbayyu qooxeessira “Saafaari Looje” yine qoqqowu mootimma woyi birote deerrinni gatamarsiisate suude fushshine wodho e’ne loosu giddora e’noommo akataati noohu; tini baseno mitte iillo gede adhinannite.

Ninke widoonni dandaamannoreeti gumullanni hee’noommohu; wolootta kayinni lawishshah; Macciishsho qooxeessira xiinxallotenna suudu hattono dhuka badate loosu loonsanni hee’noommo; Turizimete ministereno e’nonke qaali no; kunni garinni xiinxallote taje gooffanno gede assine ministerete loosu minira sonkoonni. Tini baseno mitte jawa turizimete base assine adhinannite.

Wole kayinni qoqqowoho haaro daa”attote base yine egensiisanni hee’noommohunna latisateno qixxaambanni hee’noommohu Qiisaama Ejersunni kayisse Sinqalle geeshsha iillitannoti mitte paarke no; ninke qoqqowi widoonni daa”ataante rumushsho (Turist Root) kalaqate loosu gumullanni hee’noommo.

Kuni loosi aleenni xawise sa”ummota bareendete daa”atto (Adventure Tour) baxxino garinni gammoojjaame qarqarto amande loonsanni hee’noonni. Hawaasi gaangaawi widoonni lame hektaare baatto adhine hakkuyi aana garbu furcho gatamarsha harisatenna daganu Yowolotenni Hawaasira e’anno gede dandiissanno injoo kalaqate hananfoommohu dizayinete deerrira afamanno loosi noonke. Hakka geeshsha kayinni konne qooxeessa egensiisatenna daa”ataano la’anno gede assate loosooti loonsanni hee’noonnihi. Konni alba keeshshinore wolootta base hirate, egensiisatenna daa”ataante hobbaate agarsiisate loosu gumullanni afammeemmona; hanafantinori koreeti.

Kuni baalu loosi kayinni mitte hawarronni loonse gundannire di ikkino. Lowo dhuka woxenna yanna hasi’ranno. Deerru deerrunkunni kuni loosi gumulamanno gede mixo amande loonsanni hee’noonni.

Bakkalcho:- Taaboori ilaalanna Garbu qacce latisate pirojekte ma deerrira afantanno?

Kalaa Jaggo:- Taaboori ilaala latisate pirojekte gumulantanni noohu Hawaasi quchumi gashshootinniiti. Kaimunni pirojektuwa latisate mixo shiqishinohuno quchumu gashshootete. Tenne hajo aana tittirote mashalaqqe afidhinara dandiitinannihu quchumu gashshootinni ikkirono.

Xaphoomunni qoqqowu mootimma gede la’nannihu kayinni kolishshu waayinni kayinse

Wosincho

Qoola 5

Garbu qacce geeshsha noota jawa pirojekte gede assine la'nanni. Kuni kayinni quchumu gashshootinni calla gumulama hoogara dandaanno; kayinnilla qoqqowu mootimma ledo qinaawatenni amandooni mixo heedhanno; tenne pirojektuwa mererinniiti Taaboori ilaali pirojekte hanafisiinsoonihi. Konne loosono gumullanni hee'noonni. Ikkollana hendanni hee'noonnihi Garbu qacce lendanna Taaboori xaphi assine latisatenna Taaboorinni kayinse Gudumaalu geeshsha qinaabbino pilaane assateeti.

Konni daafira, bushshunni qoqqombe gatisatenni seeranna wodho fushshine taashshate widoonni balanxe loosanna taashsha hasiissanno hajubba agarantino gedeenni gumullanni pirojekteeti.

Tenne pirojekte quchumu gashshooti shiqisheenna qoqqowu mootimma la'inoha ikkana; haadhe taashsha hasiissannowa taashshitanno yitanno hedo no. Tini Taaboori ilaali ledo amadantinotenkanni; ikkollana balaxo afidhinoti womaashshu dhuki ledo amadaminohunnino Taaboori ilaali pirojekteeti. Konni daafira kuri baalunku amadantinoreeti. Qaru coyi baalanti loosantenna latte hendoonni owaantera hosa dandiitannohu deerru deerrunkunni ikkara dandaanno. Konni daafira hendoonni suudinna deerrinni loosantenna womaashshu bikkano hedote giddo worino garinni la"ate dandiinoommo.

Togo yaa pirojektete deerrinni womaashsha gaamanni noohu quchumu gashshooteteeti. Konni alba quchumu gashshooti tenne pirojekte kaabinetenni keensiisino; ninke kayinni roore anga milli assinanni hee'noommohu dagooma kaima assitino daa"attote base aanaati.

Bakkalcho:- Qoqqowoho Iko-Turizimete base yine bandoonni qooxeessubba heedhanno? Mitekke bandooniha ikkiro maricho wonshite afantino daafiraati Iko-Turizimete qacha yinoonnihi?

Kalaa Jagger:- Umihu Macciishsho ilaalira Iko-Turizimete sayite noonke. Iko-Turizimete qacha yiisiisannohu dubbu saada heedhuro, kalaqamu haqqe baxxinohunni xaginaateho hossannoti qooxeessaha afantanno haqqe heedhuro, foonchunna woloottuno kalaqamu elto xaphi asse amadanno qooxeessa ikkiro, Iko-Turizime yine bandanni. Bandoommori mereerinni lawishshaho; macciishsho 50 hekitaare ikkitanno baatto, birote deerrinnino xiinxallotenni bandeenna pilaane adhinooommo. Layinkiti Wondo Gennetete 'Kanterre' yinanniti Iko-Turizimete sayite no.

Lowo geeshsha daafurrikinni kalaqamu uyino eltonni calla qooxeessa latisatenni safote latishsha wonshatenna egensiisate loosooti. Konni garinni loonsiha ikkiro daa"ataante bobbanke ikko handaarunni afi'nanni e"o lossate luphiima kaa'lo assitannota lellishateeti.

Mitto qooxeessa calla ikkikinni lawishshaho; Macciishsho adhinummoro "Abarra Banqo" qooxeessira afantannori kaasantino kinna heedhanno. Hakko qooxeessira qole iibbalicho heedhanno; kalaqamunni qawaaxxi'rino qooxeessa ikkiro latisatenna daa"attote base assate injoo heedhanno. Konni daafira Iko-Turizimete tiro kalaqamu noo gedeenni agarsiise amadate yaate.

Bakkalcho:-Affini amanyooti "UNESCO"te angate kinsannikki dona assine

boreessiisate hedote aana hee'noonni macciishshinooommona; hananfoonni loosi hee'riro kulte saittonkero; muli barrubba giddo affini aana loosantino filme maassiinsanni; filmete loosamaha qara illachanna filme Affini budira assitanno kaa'lo maatiro kulte sainke?

Kalaa Jagger:- Garanko; Affini UNESCOte borreessiisate hedo no. Borreessiisateno dandiissanno hornyubba giddosi amadino amanyootete. Halaale hanse fushshatenna halaalanya farco farcirate harinsho hundinni hanaffe Sidaamu annuwi giddo taraabbanni dagginoti anfoonnite. Xa kayinni assinanni hee'noonnihi UNESCOte massate dandiisannoha balaxote loosooti; togo yinanni woyte Affini tajetenni amadanna filmete industire gidono Affini xawe lellanno gede assate loosooti.

Affini daafira duucha hinga duuchare yinoonni. Ikkollana gobbankera egennantino seesimurgote mannootinni tini filme loosama noose yine hajo la'annonsa bissa ledo qinaawatenni womaashsha gaamme, borro keenne hattono taala hasiissannore taashshine wo'mu dhukinni loosu giddora e'nummonkunni mitto diro ikkino. Konni mittu diri giddo assinoonni millimmonni tini filme loosante dagate illera shiqqannoha ikkanno. Ammajje 1/2016 MD Hawaasa wogate harira maassiisateno qophaambooni.

Dagate illera shiqqanno woyteno jjaajjabba mootimma loosu sooreeyye, handaaruu ledo xaadooshshu noonsa uurrinshuwa, babbaxxitinori dagoomu bissa, budu geerri, egennaammunna koyisantino wosinna afantinowa tenne filme maassiinsanni yine hendoonni. Filme loonsi yannara bude lellishshanno filme ikkasenni lowo qorophonna gotti assine loonsooniha ikkasinni danchu garinni loosante dagganno yitanno ammana noo"e.

Affini Yuneskote massate millimmo dihananfoommo; kayinnilla kaima ikkannore kaajjinshe loonsanni hee'noommo. Tenne filmeno yuneskote massate mitto kaima assine horonsira dandiinanni; taje assine amadatenna egensiisate. Amanyootu giddosi amadinota mitte mittenta amado filmetenni egensiiseemmoha ikkiro kaa'lose luphiimate. Affini filmetenni gobbatenna kalqete injoo heedhu garinni la"antanno yine hendeemmo. Tenne hedote giddo woratenniiti konne loosu loonsoommohu. Konni daafira kaima ikkannori aana illachinshanni afammeemmo.

Bakkalcho:- Affini amanyooti hananfoonni gobboomu amaalamme giddo hee'rannosi qeechi maati?

Kalaa Jagger:- Luphiimu qeechi hee'rannosi. Kipho tirranni amanyootete. Affini sircho, amma'nonna koo-tee dibadanno. Halaale calla hasate hajo ikkasinni baxxinohunni halaale hasate massagonna beeqqiisaancho ikkino garinni macciishshamatenni kipho tirranni hayyo ikkasenni gobbanke xaa yannara e'ino sarraaqinni fushshate ikkado xagicho ikkanno yee hedeemmo; ammaneemmo. Sidaamu daga Affini amanyooti gede wole dagawano kipho tirrannihu togo amanyooti noo daafira kuri hundinni daggino budenna balchoommanke garunni fushshine horonsira dandiiniro gobbanke qarra tirate jawa dhuka afidhino yee ammaneemmo. Araaru komishiineno assinanni amaalammera jawa buusa ikkitanno yee hedeemmo.

Bakkalcho:- Sidaamu daga keere haadhannoha "Dayoee Bushshu" Afriku bayiru dhaggete mazgawira borreessiisate wo'naallanni hee'noonni; harinsho ma labbanno?

Kalaa Jagger:- "Dayoee bushshu" lellishannohu Sidaamu daga wosina adhate noonsaha jawa bayichonna ayirriyeeti; baxillenna mimmitu mereero noo adhamooshe hattono irkisama luphi asse lellishanno. Kuninogobbankeraegennamanno gede konni alba kalaa Ashshennaafi Alamuhu "Seifu EBS" qixxaawo aana shiqe kayise sainoti qaangannite. Ninke hattenne bowirsate hende xaa yannara qoqqowoho ayirriinsanni hee'noonni wogatenna budu feestivaale ledo mittoonsine loonsanni hee'noommo; Kalaa Ashshennaafi Alamuhu Afriku dhaggete uurrinsha safaancho ikkasi bikkinni "Dayoee bushshuno" egensiisate loosu loosanni qixxaawote beeqqaanchooti. Ninkeno sidaamu ilama ikkanke bikkinni ledo amaxxine lophinoommoha ikkirono woloottu dagaranna gobbayidi gobbuwara egensiisate jawa qeecha amadanno. Konni daafira dagate egensiisatenna budu simpooziyeemennino luphi assine lellishate loosu gumullanni afammanni.

Bakkalcho:- Woloottu qoqqowubba quchumunni fulansa ledo amadaminohunni hawaasi quchumunna qooxeessu turizimete millimmo aana kalaqantino xiiwo heedhuro?

Kalaa Jagger:- Qoqqowubba fulansanni dagate kiir albiwinni ajjara dandiitanno. Kayinni turizimete millimmo aana lowontanni kalaqantino xiiwo dino. Togo yeemmo woyte kayinni mittu handaaruu massagaanchi gede nooe laooshshinni ka"e ikkinnina xiinxallotenni bandoonni di ikkitino. Xiiwo kalaqqinonso dikalaqqino

yitannota xiinxallotenni bande dawarrannita ikkitanno. Kayinnilla Hoteellate ledo shiqqi yine loonsanni hee'noommohura hoteellate millimmo albi garinni agarante noota la'nanni hee'noommo.

Bakkalcho:- Arfaasa 21-25 ,2016 MD geeshsha tayxeta Sidaamu budu simpooziyeeme hawaasi quchumi giddo ayirriinsanni afammannina; diru dirunkunni Simpooziyeeme ayirrisate hasiishshanna tayxeno hiittoonni ayirriinsanni hee'noonniro xawisittonkero?

Kalaa Jagger:- Tayxeta Sidaamu budu Simpooziyeeme "Budu latishshahonna mittimate" yaanno uminni ayirriinsanni hee'noonni. Simpooziyeeme ayirrisa hasiissinohu qarunni ilama budensa seekkite affanno gede dhaggenna balchoomansa huwattanno gede dandiisateeti. Budu latishshaho yinanni woyte kayinni budu industire kalaqamu ogimma lainohunni Sidaamu daga kullannita angate ogimma afidhino dagaati. Lawishshaho, leemmu, bushshu, micicu, saattichunna woloottunni loonsanni uduunni aana luphiima ogimma noonsa dagaati.

Konne bowirsatenna woloottu egensiisate hananfoonni loosu heedhanno. Hattono dhukansa keenne maamarra uurrinanna loosu kaayyona kalaqa hedote giddo worre qixxeessinanni. Xaa yannara ayyaana ayirriinsanni hee'noonniha ikkana haammata quchumu teesaano, rosaano, daddalaano bissanna woloottu beeqqitanni afantanno. Konninnino hundiha dagate heeshshote hornyanna dhagge la'anni afantanno. Korqaatuno baalanti qoqqowu giddo afantanno woradda festivaalete ikkannoha budillaancho uduunne haadhe daggino daafira kunino miidiyubbatenna dagate fano ikkanno. Konni daafira hee'nanni hayyo huwata, xiinxallaanote kaa'lanno coye, wedellunna rosaanonno rosicho adhitanno gede assate illachishshanno.

Bakkalcho:- Aantete mixo'ne maa labbanno? Roorsine illachishate hendoonni hajo maati?

Kalaa Jagger:- Turizimete, budunna Ispoortete handaarinni amandoonni loosu mimmitu ledo amadantannota ikkitinohura amandoonni yannanni gumulantannoha ikkanno. Turizimete handaarinni hananfoommore daa"attote base gatamarshansa jeefisate. Daa"attote base addi addi injoonna hayyo horonsi'nanni egensiisate. Hoteeletenna daa"ataante owaante giddo woyyaabbinotinna lifixxino owaante heedhanno gede hallanyu uurrinshuwa ledo qinaambe maamarra jawaachishatenna qajeelsatenni bowirse lellishate loosate. Konni garinni roore anga hanafote aana noo loosu jeefisate mixo amandoommo.

Budu ragaannino budu festivaale yinanni woyte giddose haammata coye amaddinota ikkasenni konni ragaanni nooreno sufisiinseemmo. Lawishshaho; Addis Ababu budu mereershi dizayinete loosu mucci assa jawa illachankeeti. Amaalaano bande loosu gumullooni. Konne jeefinseenna dizayinete aana daganna hajo la'annonsa bissa amaalteenna kaajjisha aantete jawiidi agarannonke loosooti.

Bakkalcho:-Yannakki aaninni qooce hala'lado xawishsha uyitanni ledonke keeshshooto daafira galatinke wodaanniiti.

Kalaa Jagger:- Anino galateemmo.

Odo

Bakkalcho

Dayoee bushshu hornyi leellishannohu...

Sooreessi kalaa Jaggo Ajenyewu coyi'ranni; Sidaamu daga keere haadhannohu "Dayoee Bushshu" daga wosina adhate noonsaha jawa bayicho, ayirrinye, baxille, mimmitu mereero noo adhamooshshenna irkisama luphi asse leellishannoha ha'nura bude ikkasi egensiisino.

Afriku dhaggete uurrinsha safaanchi kalaa Ashshennaafi Alamu muli yannanni "Seifu on EBS" qixxaawo aana shiqe tenne hajo kayisinoti qaangannita ikkitanna; hattenne bowirsate hende xaa yannara qoqqowoho ayirrinsanni hee'noonni woganna budu Festivaale ledo mittoonsine loonsanni hee'noonnita kalaa Jaggo Bakkalcho Gaazeexi ledo assino hasaawinni lede

xawisino.

Diru dirunkunni ayirrinsannita Sidaamu wogate simpooziyeeme tayxeno Arfaasa 21-25/2016M.D geeshsha Hawaasi quchumira ayirrinsanni hee'noonniha ikkana; kalaa Ashshennaafi Alamu Afriku dhaggete uurrinsha safaanchonna tenne hedo burqisaancho ikkasi bikkinni "Dayoee bushshu" hornyi egensiisate looso loosanni qixxaawote beeqqaanchooti yiinohu Birote Sooreessi; ninkeno Sidaamu ilama ikkanke bikkinni ledo amaxxine lophinoommo rosicho ikkirono woloottu dagaranna gobbayidi gobbuwara egensiisate jawu qeechi noonke yiino.

Konni daafira dagate egensiisatenna

budu simpooziyeemennino luphi assine leellishate looso gumullanni afammeemmo yaanni coyi'rino.

Tayxeta Sidaamu budu simpooziyeeme Arfaasa 21-25,2016M.D geeshsha "Budu latishshahonna mittimate" yaanno uminni Hawaasi quchumira ayirrinsanni hee'noonniha ikkana; Simpooziyeemete ayirrisama qarunni ilama budensa garunni affanno gede, dhaggenna balchoomansa huwattanno gede dandiisate ikkinota Birote sooreessi kalaa Jaggo lede egensiisino. Festivaaletenni harunsine "Affini" Filmeno aanini aganira Ammajje 2/2016 MD Hawaasa wogate harira jajjabba biilto noowa maassiinsannitano qummeessino.

Sa'u 6 agannara 4.8 biliyoone...

Qoqqowu Eote Biilloonyi dayirikitere Kalaa Haylu Gudura Itophiyu pireesete uurrinshara xawisino garinni; 2016 eote dirinni qoqqowoho 13 bixxille 13 biliyoone birra eo gamba assate mixi'noonni.

Umikki bocu dirinnino 6.65 biliyoone birra eo gamba assate mixi'ne loonsani keeshshinoonniha ikkana konni giddonni 4.8 biliyoone ale birra eo gamba assa dandiinoonni xawisino.

Kunino, mixotenni xibbuunni 73% ale ikkinota kulino.

Biilloonyite sooreessi kalaa Haylu xawishshi garinni; tayxe eote dirinni umikki bocu dirinni gamba assate mixi'ne gumullooniha eote bikka sai diri labbanno yannanni ledo heewinsiro 1 biliyoone birrinni woy xibbuunni 21% roorreenya leellishino.

Woyyaabbino eo gamba assa dandiinanni gede haammata loossa loonsanni keeshshinoonni yiinohu Sooreessu; konnirano, deerru deerrunkunni afantannoti

eote biilloonyi massagaanonna loosaasine hajo la'annonsa bissanni ledo qinaambe loosa, loossa komaandi poostetenni keennanni massaga, hattono qoqqowu eo lossate murci'raanchimmatenni loosatenni ikkinota coyi'rino.

Saeno albisaanonna ammanatinori giwuru baataano woloottaho lawishsha ikkitannonna rosicho uytanno gede bare kalanqanni "Giwuru Gobbate Ayirrinyira" yaannohunni uminsa qeecha fultannonna hedonsa uytanno gede assatenni loosanke eote bikki yanna yannatenni lexxanno gede assino yiino.

Taaksete gashshooti harinshono yannitte hayyonni irkisama hasiissanno daafira; konni ragaanni yannitte hayyo horoonsi'rate garanna iillo yanna yannantenni woyyaabbanno gede assinoonni yiinohu kalaa Haylu; qooxeessu akati garinni miinja burqissanno jiro badatenni eote bu'a halashsha dandiinoonni qummeessino.

Bocu dirinni gamba assate mixi'noonni

garinni gumula hoongirano eo gamba assate hayyubba woyyeessatenni sai diri labbanno yannanni woyyaabbino eo gamba assate dandiinoonni qummeesse; handaarunni kayinni tidhantinokki mitiimmubba noota dimaaxino.

Kunino, miinju burqisanno eo mucci assine gamba assa dandiinoonnikkita; taakse awaawuranna maaxa; haammata giwuru baataanonna boode biilloonyu loosaasine hattono shallagote ogeeyyenna woloottuno qinaabbe loossannoti sakaalantino assootubba; owaante uynoanni darrasanya aatenna adhate foonqe; yannitte hayyo garunni horoonsi'rate ragaannino xe'ne noota buuxisino.

Sooreessu kalaa Haylu amadisiiseno, handaarunni xaa geeshsha la'noonni foonqubba gattino yanna giddo tiratenni diroho gamba assate amandoonni mixo garunni gumulate handaarunni hajo la'annonsari baalu illacha tugge loosa agartannonsata lede sokkasi saysino.

"Way jironke garunni horonsi'ratenni.."

giwirinnu looso loosa taxxeessu nookki laalcho laashshi'ratenni suffino dagate horaameessimma buuxisiisate jawa qeecha godo'lanno yiino.

Giwirinnu laalchonna laalchimma ledatenni daganke heeshsho woyyeessate, dikkote oolto gargaratenna wedellaho hala'lado loosu kaayyo kalaqate mixi'ne assinonni sharronni lowo soorro daggino yiinohu pirezidaantichu; kuni gumino antete kaajje sufanno gede loosa hasiisanota huwachishino.

Jireenyu Paarte Sidaamu Qoqqowi Sinu Borro Mini Sooreessi Kalaa Abirihaam Maarshaallo isi widoonni; yanna yanantenni assinanni sharroni Sidaami giddo loosu amanyooti woyyaawanni dayno. Kunino maatete Jireenya hawaqisate tungonni timo harancho yanna gido buuxisiisa dandinanni deerrira he'noonni leellishannoho yiino.

Mootimma massaggannoti Jireenyu Paarte dagate e'ino qaale gumulate qineessitino giwirinnu handaari qaru illachi giddo gorsu loosi mitto ikkinota qummeesse; laalotenna gummata laalchi daganketa miinjuna dagoomitte qarrubba qarunni tirtanni afantannota xawisino. Tinni soorro baalante maateta ikkitanno gede aantete wo'muku halama hasiissano gede sokkasi saysino.

Qoqqowu Irshunna Kalaqamu Jiro Latishshi Biiru Sooreessi Kalaa Memmiru Moke isi widoonni; kaajjado giwirinnu ekistenshiinete loosinni irkinse hananfoonni gati laalonna gumma laashshate loosi qoqqowu gede dagate giddo jawa kakkaooshshe kalaqinonna gumano abbanni noo gede xawise; togoowu towaanyo aantete wolootta woraddarano suffannota coyi'rino.

Xaphoomu Ministirch...

Itophiyu sa'u onte dirrara giwirinnu handaarinni qara Investmentubba bobbakinoha ikkana; Qamadete laalchinni umo dandaate loossa loosatenni qara qara laalchubba aanano jawa lopho borreessiisinnno.

Xaaliyaanu keeshshosinni gummaamo ikkinota xawisino Abiy Ahimed (Dr) "Techo "Tsehay" Xaaliyaanu mootimmani faajjetenni adhinoommota ayirrinseemmo barra ikkasinni Itophiyu qansooti baalanko naaxxillu barraati" yiino.

Xaaliyaanu Xaphoomu ministirite Jiorjiya Meeloone sai mittu dirira "Tsehay" yaamantanno Horophila qollanni gede kaa'lasinni galatasino shiqishino.

"Tsehay" Awuropu kiiru 1935 garinni Heer Ludiwiig Weeber yaamamanno Jarmanete Injiinerichinna Mootichu Horophilu buuwisaanchi hattenne yannara noori Itophiyu ogeeyye halammenni Itophiyahu umikki yannara loosantino Horophilaati. Su'miseno Balaxaanchu Haylesillaase beetto Li" ilt Tsehaya qaagate uynoonnihonkanni.

Seyoo

Kaaddanno qarrubba roorenkanni kaajjine qeelaano assitanno

Amsaalu Felleqe

Mitu mitu wedellimmansanni woxe amaddurono illacha tuge garunni massaga hoogatenni woy albilicho iilla noonsa deerra shotu garinni iillitannoha lawannansa angansara noo woxe doogimale hafanfarsitanno. Hakkiinnino hu'ne hasi'rate giddo dironsa sayissanno. Gabbitanno.

Mitu kayinni duuchankare wodancha dandiitannore ikkatenni jironsano garunni amade woyyaawino deerrira iillitannori no. Togoo mannooti anjensanni heeshsho bacare rosiissinonsare; heeshshote rosichi noonsare; noonsare uminsara calla ikkikkinni woloottu ledo beeqqite horoonsi'ratenni hattono uminsanni sa'e woloottahono ikka daniitannota ammantannoreeti.

Techoohu seyoote gafinkenni "Xaazma konistiraakshiine hallanyu maamari" safaanchonna loosu harisaancho ikkinohu kalaa Sertsemikaeel Guchima heeshshosinna loosisi rosicho lainohunni ledonke assino keeshsho haa'ne shinqoommo.

Kalaa Sertsemikaeel Guchima ilaminohu 1981M.D Aliyye Shewa zoonera Merhaabeete woradira, Alemi yaamamanno quchumiraati.

Anjesinni annasinna amasi reyotenni hoginohu Sertsemikaeeli; annisi Dargete gashshooti yannara gobbasira olamanni madi're 1988M.D lubbaminota kulanno. Ile amasino dadillu giddo heedhe lowontanni keeshshitukkinni 1992M.D reyotenni baxxitinosi. Tini maatesi harancho yanna giddo hoogate dago Sertsemikaeeli anjesinni jawa jifo xaaddannosi gede assitino. Minesi maatesi nookkiha callichisi hee'rateno gadachamatennino sae heeshshosira hasiisannosire afi'rateno lowontanni qarru giddoonni saino.

Sertsemikaeeli xaaddinosita heeshshote eafulcho qeele sa'ate sharro hanafi. Rosoho noosi hasattonna ajuujasi kaajjado ikkasenni wolqasi fajjitu bikkinni loosu loosanni rososi hanafate hasi'rannota umisinni mudhanno. Danancho hanxanni mine fane hattono wolootta loossano qoteho loosanni afi'ranno rososino loososino qote qoteho harissa hanafi.

"Rosoho hasiisannoe woxe hoogoommo yee roso'ya mure agura dihasi'roommonkanni" yaannohu Sertsemikaeeli; ile amasi coyidhinosi qaali jawaante ikkinosita kulanno. "Ama'ya callase lossitannie rosi'yanni jawaata ikkeemmo gede lowontanni kaa'litannoenkanni" yaanno. Reyutu woyteno; rosi'yara jawaateemmo gede coyidhino qali no yaanni qaaganno. Kuni kaajjillisi umikki dirimi rososi (1ki-8ki) kifile geeshsha Alemi quchumi umi dirimi rosi mine; layinki dirimi rososi kayinni Arbenyoochi layinki diriminna qixxaawote rosi mine harunsino.

Hakkiinnino 10ki kifile rososi gumuli gedensaanni Merrihaabeete woradira Egeniishshu borro mine qaxarame soqqamaanchimmatenni loosu hanafi. Hattenne yannara qoqqowu mootimma loosinsanni jawaante noonsareenna rosu hasatto noonsarira rosu kaayyo uytu yannara hasiissanno bikkaancho wonshinoha ikkasinni rosu kaayyo afi're albaanni loosanni keeshshino loosu madawenni woyyaabbino loosu madawera gaamame loosu dandiino. Loosisinnino galataminoha ikkino. Barra loosanni hashsha rosanni Kompuyuterete

Kalaa Sertsemikaeel Guchima

sayinse rosu golinni deerra-4 geeshsha harunse dipiloomunni maassamino.

Yanna yannantenni heeshshosi woyyeessi'ranni keeshshe Addis Ababu quchumira hare loosate hasatto galtusi. Rosisi tajubba amaxxe 2004M.D Addis Ababu quchumira hare loosu hasi'ra hanafi. Ikkollana, quchuma mari gedensanni heeshsho hasi'rino garinni dixaadinosi. Kayinnilla hexxo dimudhino. Loosu hasi'ranni Addisu Gebeya yinanniwiinni Qaallitti geeshsha lekkasinni haramannokanni.

Rosu qixxaawosinninna loosu gadesinni "Misraaq Dil Rosi Mini" fushshino egensiishshira heewisame sa'atenni loosu hanafi. Aganunni 1 kumenna 295 birra baantannisaha ikkirono heeshshosira hasiisannore wonshi'rate ikkannokki daafira ledotenni eo afi'era dandaanno loosu loosate hasi'ri. Hakkiinnino, soodo loosu eate albaanninna hawarro loosu yanna gobbanni noo yannasinni wole loosu loosate umosi ammanchiishanno.

Hakkiinnino, oofate fajjo noosihura soodo birote loosi yannara albaanninna hawarro Taakise oofa hanafi. Konni garinni ledotenni eo afi'ranni heeshshosi xiiwa hanafi.

Sertsemikaeeli, qaxarame loosannowa leellishino danchu akatinna jawaantesinni wolootta loosu minnarano jajjabba loosu basera gaamame loosate dandiino.

Loosisi jawaantenni afi'rino rosu kaayyonni 2011M.D Itophiyu Sivil Serviisete Yuniversitenni (Urban Land Use Management and Information System) rosu golinni umikki digirenni maassami. Loosisinna rosisira qoteho Hoteelena fane loosu hanafinokanni.

Albilicho noosi ajuuja adda assi'rateno 2012M.D 150 kumi birri kaimu woxinni; "Xaazma konistiraakshiine hallanyu maamara" uurrisatenni konistiraakshiinete handaarinni loosu hanafi. Kunino konistiraakshiinete handaarinni leeltanno qarubba tirate hasatto noosita leellishannoho.

"Xaazma konistiraakshiine" handaaru loosu jawa illachatu gatenninna hixamanyine hattono daafurre loosatenni danchu gumira iillate dandiissisannoho yee ammananno.

Kalaa Sertsemikaeeli xawisanno garinni; "Xaazma Konistiraakshiine" hallanyootu minna, Amma'note minna, giddo doogga, Seesallichu kinna, Buussanna wolootta ijaarshubba mixote garinninna isilanchimmatenni, murroonni yannanna waaginni loosanno. Loossasi mereerinni Boole Arraabsa, Yekka Abbaado, Piyaassaho (Irri Bekentu) qooxeessubbara afantanno gutunni gallanni minna kullannireeti. Uurrinsha hallanyu minna, hallanyu uurrinshubba ijaarshubba loosate dandiitote. Addis Ababu quchumi gobbaannino loosanno. Ijaarshu loossara ledoteno care, bilokkeette, shaafanna woloottano ijaarshu loossara hasiisannore shiqishanno.

Xaa yannara hala'ladunni loosu hoogirono Silika shaafa (Silica Sand) burcuqqotenna Simintote faabrikara shiqishannokanni.

Ilamino qooxeessira Merrihaabeete woradira shoole beeddakko noose Hoteele ijaarateno fajjo afi'rino. Ijaarshu base adhinoha ikkana; ijaarshu loosu hanafateno xaa yannara qooxeessaho kalaqamino gaanci ga'labbi yeenna keeru teesa geeshsha agadhanno afamanno.

"Xaazma Konistiraakshiine" ijaarshu loossara ledotenni umisinna woloottano kirunni amadino Xexxerrisubbanni sokka babbaxxitino bissara wiinamunni iillitanno garinni loosisanni afamanno.

Loososi murroonni yannanni, isilanchimmatenninna ammanamatenni loosannoha ikkasinni xaa geeshsha konistiraakshiinete handaari loosisinnino koffeenyu shiqe egenninokkita kulanno. "Danchu loosu gumulshi dhagge noonke daafira loosu afi'rateno diqarrammeemmo. Ijaarshu loosi handaarinni woyyaawa soorro abbate dandiinanni garinni loosanni hee'noommo" yaanno.

Ikkollana, loosu hanafi yannara baca jiffa xaaddinosita qaaganno. Loosu hanafi yannara ijaarshu handaarinni ikkado rosicho hoogasinna ijaarsiisidhanno bissawidoonni ammanamooshshe afi'rate hattono womaashsha afi'rate lowo geeshsha qarraminotanna uurrinsha umikki yannara loosu adhite isilanchimmatenni ijaarate dandiituro kisaaru xaadinosita dimaaxino. Ikkollana, kisaaru xaadisirono

loossa jawaantetenni loosatenninna isilanchimmatenni gumulatenni 150 kumi kaimu woxinni hanafino uurrinshanni xaa yannara womaashshu dhukasi lossi'ra dandiino.

Sertsemikaeeli wedellimasinni woxe amada dandiinoha calla ikkikkinni wodanchano noosiho.

"Xaazma konistiraakshiine" yamantanno uurrinshasi yawose fulate ragaanni baca loosu loosanni afantanno. Addis Ababaha Zoone-6 yaamamanno Ayaati qooxeessira hawadi yannara doogga lolahunninna sabbunni wo'mitanni sa'a ho'litanno yannara shaafanna care wonshatenninna doogga feyaatenni daga qarrantukkinni sa'anno gede assanno. Kiristinnunna Musiliimete ammannote minnara irko assanno. Kunino, qooxeessaho dagoomu ledo noosi xaadooshshi keeraanchonna kaajjado ikkanno gede assino.

Ayyanna iillitanno yannarano dhuku noonsakkirira hurbaate beehanno.

Kalaa Sertsemikaeeli hee'ranno qooxeessirano (Ayaat, Zoone-6) wayinna caabbichu eanno gede komitete miila ikkatenni hattono woxunna hasiisannori irko assatenni qeechasi dagoomitte yawosi fulanni afamanno. Addis Ababu Xarapheezu Teenise pirezidaanticha ikkatennino baatooshshiweelo owaatanni afamanno.

Dhuku fajji bikkinni dagoomitte yawo fulanni noommo yaannohu kalaa Sertsemikaeeli; mannanna uurrinshuwa irkisa Kaaliqiwidonnino lowo waaga afisiisanno loosooti yaanno. Xaazmu konistiraakshiine seyoora korkaatuno dagoomitte yawo fulatenni afi'noommo maassooti yee amananno. Konnira, hiikkonni deerrirano noo manchi dagoomitte yawo fula hasiissannota amaalanno.

Xaa yannara seyoote iilla dandiinohu kalaa Sertsemikaeel Guchima; mitte yannara minisira harate hasi're 2 birra Taakisete baaxxannoha hooge egenninota qaaganno. "Alemi quchuminni Addis Ababa daye Addisu Gebeya yaamamannowiinni Piyaassu geeshsha Taakiseten harummo. Hakkonni gedensaanni kayinni woxu nooekki daafira Piyaassunni Megenaanyu geeshsha lekkatenni harummo. Mini'yara iillate Otobisete baaxxeemmoha 2 birra hooge shetoommo barri qaagamannoe" yaanno.

Kalaa Sertsemikaeeli heeshshosi woyyeessi'rate sayisino yannanni duucha eafulcho saysino. Ikkollana, xaaddinosi jiffa qarru gede ikkikkinni kaajjillu gede la'anni techo noo deerrira iillara dandiino. "Qarrubba heedhara dandiitanno; qaru coy kayinni qarrubate anga aa hoogatenni kaajjillunni qeelle sa'a dandiinanni. Qarrubba xaaddanno yannara roorenkanni kaajjine qeelaano ikka hasiissanno" yaanno.

"Itophiyu giddo mitticho loosu calla amande sette satera loosate rosicho soorra hasiissanno" yaannohu kalaa Sertsemikaeeli; loosu ga'ara yine gashshi'ra hooga; mixosinna ajuujasira gumulo aate qarrama hoogasinna mitte yannanni duuchugari loosu loosu dandaasi techo seyoote iillishshinosita kulanno. Kalaa Sertsemikaeeli seyoote iilloommo yee diofollino. Uurrinshasi roorenkanni jawu deerrira iillishatenni haammatu qansootirano loosu kaayyo kalaqate ajuuja noosi.

Woganna Turizime

Handaara Reekkisannoha Iko-Turizimete Latishsha

Qiddist Gezzaheny

Iko-Turizimete hedoo Itophiyaho muli yannata ikkitinota xawinsanni; ikkeennano gobba kalqoomu uurrinshuwa lendanna xaggeeffantoonni Iko-Turizimete qarqarto nooseta mashalaqqe kultanno. Muli yannanni kayinni xaphoomu ministirchi dokter Abiy Ahimedihi kakkayishshinni hurbaate gobbate pirojektuwanni gatamarrooniha Wonci-Dendi Iko-Turizimete qacha maassiinsooni.

Iko-turizimete latishshi beeqqaano ikka hasiissannonsari mereerinni latishsha loonsanni qooxeessira heedhannoo daga mittete. Tini daga konni turizimete handaarinni afi'nanni jiro beeqqaano ikkitanno gede assa hasiissanno; uminsano daa'ataanote owaante aatenni horonsiraanchimmansa buuxisiisa agarantannonsa.

Wonci-Dendi Iko -Turizimete qacha gatamarri yannara tini horonsiraanchimma leella hanaffino. Iko-turizimete qachino babbaxxitinore jajjabba safote latishshuwa gatamarroonire ikkitanna haammata qooxeessu loosidhe galtino dagara heedhannoo mine minnooni.

Iko-Turizimete qacha lainohunni fultanno mashalaqquwa qummeessitanno garinni; Wonci-Dendi Iko-Turizimete qacha gatamarri yannara qooxeessu wedelli addi addita jajjabba latishshu loosa kalaqqannota latishshu horonsiraanchimma afi'ra hanaffino. Gatamarshu yannara 8 nni 12 kumi geeshsh ikkitanno qansootira loosu kaayyo kalaqantino. Hala'lado qooxeessu dagano xa luphiima horonsiraanchimma kaayyo afidhinota xaphoomu ministirchi dagoomittete qoolisira xawisinota tuqu xaadooshshuwa odeessitino.

Qachu gatamarrooni safote latishshuwa mereerinni 43km doogga, 35km dooggate caabbichinna wolqate shiqisho, 72m buusunna rosu minna gatamarshuwa afantanno. Telekoomenna co'icha anganni waayi safote latishshano gatamarrooni.

Iko-Turizimete qacha maassi're faninohu xaphoomu ministirchi dokter Abiy Ahimedihi Wonci-Dendi Iko-Turizimete pirojekte babbaxxitino safote latishshuwa hanqaffinota ikkase qummeesse; kunino dureeyye aantete loossanno loosira injiitinota ikkase egensiisino. Pirojekte hanafote loosooti yinohu xaphoomu ministirchi; aantete jawu loosi agarannonke yino.

Qoqqowu mootimma dureeyye Wonci-Dendi qooxeessira hala'ladunni investe assitanno gede illacha tunge loosa hasiissannota huwachishe; dagoomu qooxeessu kalaqama agare keeshshiishino akati kaajje sufanno gede egensiisino. Maassote amanyooti aana afaminohu Afriku mittimma komishiine massagaanchi Musa Faki Mehamati; Wonci-Dendi Iko-Turizimete qachi Itophiyu Iko-Turizime lossatenni aleenni Afriku Iko-Turizime lophitanno gede waalcho fananno yaanni coyi'rino. Qooxeessu daga latannonna lophanno gede assatenni luphiima qeecha fultanno gede huwachishinno.

Wonci-Dendi Iko-Turizime gobbate gede noo Iko-Turizimete jironna amandooni Iko-Turizimete latishshi aana hasaawinsoommosihu Itophiyu Turizimete qajeelshi Inistituute Turizimete rosu goli rosiisaanchi kalaa Beqqele Umahu; rosu goli Turizimete aana

addi addi pirojektuwa, xiinxawote xiinxallo hattono amaalete loosa loosino. Hallanyu handaarinnino turizimete hospitaalite aana uurrinsha fante loossanni afantanno. Tur Oppireeshiinete biznesennino hattonni Turizimete aana qixxeessinanni ikkito qixxaawo aanano loossanno.

Kalaa Beqqele Wonci-Dendi Iko-Turizimete qacha dooramina daa'tote iillo, dooramino lawishsha, mootimma adhitino qaafu yinara dandiinanniho yaanni xawisino. Mootimma konni aana adhitino qaafu taalonna yannate turizimete faasho agartinote yino. "Korkaatuno hallanyu handaarinni loonsannikkire mootimma loossuro, hallanyu handaari kayinni assa hasiissannonsare assituro gobbanna qooxeessu daga horonsiraano ikkitanno. Baalunku qeechisi garinni turizimetenni beeqqanno akati kalaqamanno" yaanni xawisino.

Isi yaatto garinni; woloottu Iko-Turizimete qachuwa Arsi, Amaarunna Wodiidi qoqqowubbara no. Wonci-Dendi Iko-Turizimete qachi xa jawa iillote base ikka dandiino. Konni latishshinni gumulaminoha dooramino looso woloottu qoqqowubbara halashsha hasiissanno. Gobbate Iko-Turizimete owaantera hossara dandiitannori xiinxallotenni bandoonnirinna bandoonnikki qooxeessubba noota qummi asse; kuri aana doorantinore Iko-Turizimete base gatamara dandiiniro Itophiyu albilitte turizimete handaarinni horonsidhannohu turizime abbitannohu eewaanachu atooti lowoho yee ammaneeemmo yino.

Iko-Turizime mittu qarqarira calla ikkikkinni gobbate gede noose horo luphiima ikkase rosiisaanchu qummeesse; "Iko-Turizime ayi latisara agarranni? mootimma Wonci -Dendi gatamartino; aantete konne lawinoha safote latishshi noosiha Iko-Turizimete qacha ayi latisanno?" yaatenni xa'mino.

Turizime mittu mittunku beeqqaanchi anga amadamme loosa xa'mitannota ikkase egensiise; kuni loosi mittu manchinni calla loosamannoha ikkiro loosu yannate geeshshiha ikkanno; Sufu noota turizimete latishshi horo abbara didandaanno yaanni huwuachishanno.

Isi xawishshi garinni; hallanyu handaarinni hendannikkiri, birocaasete shetto batidhannorinna gobbayidi soorro hasidhanno latishshuwa no. lawishshahoo; safote latishshi diriirsama hallanyu handaarinni calla diloosamanno. Mootimma Dendi woyi Gincenni Wonci geeshsha kolishsho doogo loossino. Konne hallanyu handaarinni loosa didandiinanni; fulu lowo geeshsha luphiima ikkasenni mootimma e'anno. Kuni xa Wonci Dandi hananfoonniti Iko-Turizimete latishshi

lowo geeshsha dancha Istiraatejeeti yaannohu rosiisaanchu; Itophiyu turizime mitte qaafu alba qole qaafisannota egensiisino.

Gobba kuri Turizimete safote latishshinni horonsiraancho ikkitannohu mootimmatenna hallanyu handaari halamaanchimmanni mitteenni halante loossuro callaati yaanni amaalanno.

Mootimma Wonci-Dendi safote latishsha diriirsitino; hallanyu handaari kayinni Hoteella, Loojjanna Rizortuwa gatamara hasiissannosi yinohu kalaa Beqqele; dagooma latishshunni horonsiraancho assinanniha ikkiro safote latishsha, qachchanna lubbotenni hee'ratenna hoogate hajo assitanno yino. Togo ikkanno woyte dagoomu hoteellate, loojjatenna dooggate agarooshe assanno yino.

"Tini hoteele, loojenna rizorte ba'uro mittono ikko wole widoonni gawajjameemmohu aneeti' yitanno hedoo amaddanno gede, gawajjo iillituro ba'annohu ane woxeeti" yite heddanno gede assate aana loosa hasiissannota lellishanno. Konni garinni loosiuro turizimete latishshi lowo geeshsha xeerto qaafisannoha, sufo nooha turizimete latishsha abbannoha hattono latishshunnino dagooma horonsiraancho assannoha ikkanno yaatenni xawisanno.

"Iko-turizime yaa dagooma mereersitino turizime yaate" yinohu kalaa Beqqele, "Ane yaatto garinni Iko-Turizime yaa dagoomunniha dagoomahoo yaate" yaatenni xawisanno. Iko-Turizime annimmase dagoomunnite; "mittu manchi lamu manchiha di ikkanno" yaatenni huwachishanno.

Iko-Turizimete qacha ikkitara dandiitanno qooxeessubbara safote latishsha wonshiniro dagooma turizimete laalcho, buna, sagale, ado, budillaancho agatonna labbinore shiqishatenni horonsiraano ikkitannota qummeesse, daa'ataanono tenne baxxannota xawisanno. Iko-Turizimete qooxeessi daga quchuma massite hirtannore sagalimmate hosanno gide, burbuxxonna labbino laalchuwa noota qummeesse; turizimete qachi qooxeessaho safamiro kuri laalchuwa hakko qooxeessira daa'ataanote hira dandiinanni akati hee'rannota kulanno.

Turizimete latishshinni gobbano ikko dagoomu sufotenni horonsiraancho ikkara hasi'niro mootimmanna hallanyu handaari qinaabbe loosa hasiissannonsata huwachishanno. Kuni ikka hoogiro hendeemmonna mixi'neemmo darga iillinammora didandiineemmo yitanno ammana noo'e yaanni coyi'ranno. mittu mittunku turizimete iillo latishshi loosi giddo mootimmatenna hallanyu halamme hee'ra gadachishannota xawisino.

Hallanyu handaarino Industurete giddora e'atenni mootimma kalaqqino injoo horonsira hasiissannota huwachishe; mootimma mitto haruma alba higge qaaffuro hallanyu handaarino tenne adhe industire sufisiisate yawo noosi yino.

Iko-Turizime kalqoomu deerrinni hananfinkunni keeshshino. Itophiyaho hananfoonniho muli yannanniiti yinohu kalaa Beqqele; baxxinohunni dagooma illachishshinoti Iko-Turizime noonsa gobbuwa batinye ikkansa egensiisino.

Turizimete handaari aana loossanni afantanno Isiyu Gobbuwanni Hindenna Indooseezhiya qummi asse, tenne gobbuwa daga konni turizimete daninni ayimmansa gatamadhitanno; budensa hirtanno yaanni huwachishanno. Afrikahono Keeniya, Yugaandanna Tansaaniya labbino gobbuwara loonsannita egensiisino.

Itophiyu mootimmano muli yanna kawa konni aana loosa hanaffinota kayise, konni aana hallanyu handaari beeqqo assara hasiisanno. Gobba dancha Iko-Turizimete base latisa dandiitanno; kunino gobba Turizimete handaari abbanno eewaancho horo afidhannoo gede dandiisanno.

Iko-Turizimete ikkitanno basera lowo fulu assa dihasiissanno. Dagoomunni ikko base hakkonni nooreeti yaannohu rosiisaanchu; hakkonni iillinanniwa, hakkonni owaante uyananni akati callu kalaqamanno yino. Lawishshahoo; Wonci garbi hakkonni nooho, dagano hakkonni noote; faradunni hodhano hakkonni noote. Loonsoonniho gotti assate loosooti. Daa'ataanote injoo agaratenna labbinori garinni hoteella, Risortuwa, Loojja, dooggate, waayi, Telekoometenna labbinori aana investe assa hasiissanno yino.

Rosiisaanchu wolu hasiisannoreeti yee kayisinori keerenna hobbaateho. Isi xawishshi garinni; turizime hendanni woyte balaxxe wodaanahoo daggannoti keerunna ga'labbote hajooti. Turizimete yaa dagate hodhishshanna millimote; mannu dargunni darga milli yaanno. Turizimete daafira hendanni woyte mannu millimmo daafiraati hasaambannihu.

Mannootu dargunni darga milli yitanno woyte balaxxe heddannohu woxunna yanna noonsata calla ikkikkinni qooxeessu hobbaatinna keeri hajooti. konnira qooxeessu hobbaatinna ga'labbo agarantinota ikka hasiissanno. Mootimmateno hallanyu handaarinnino loosama hasiissannota qummeesse; baxxinohunni ninke gobbara shiimaaddu coyinni kalaqamanno qarra tira dandiiniro turizimete handaarinni danchu garinni loosa dandiineemmo yee hedeemmo yino.

Fayyaaleette Heeshsho Amimmate

Addisu Adoola

Arfaasu agani Itophiyaho baxxino aganaati. Hagiirrunna ililleette batidhannonna xawu ayyaanna hattono adhammete yannaati. Tini amma'notenna budu ikkitubba hala'ladunni ikkitanno agana fayyimmate handaarinnino "Fayyaaleette Amimma Agana" yine su'minoonni. Konni baxxino aganinni baxamaano adhammete daafira heddanno yannara fayyaaleette maatenna fayyaaleessu qaaqqi hee'rannonsa gede hedo cu'mishiishate addi addi loossa loonsanni.

Gobbate gede 18^{ki} yannara ayirrinnsanni "Fayyaaleette Amimma Agana" tayxeno "Taalcho, iilladonna isilancho ilate albiidi yanna harunso yannanni hanafisiisatenni fayyaaleette amimma buuxisiinso" yaanno uminni addi addi ikkitubbanni ayirrisamanni afamanno.

Fayyaaleette amimma agana laisse odeessaanote xawishsha uytu yannara 1990 nooti amuwu reyo bikki xaa yannara ajase coyidhinoti fayyimmate ministircho dokiter Liya Taaddese; fayyaaleette amimma hajo addi illacha uynanni hajooti yitino.

Fayyaaleette amimma Awuropu kiiru 2030 garinni gumulate amandoonni latishshu mixo mereerinni ikkitanna; tayxe mannu kalaqinonna kalaqamu qarrubba korkaatinni gawajjamina amuwa qaaqatenni qarqarinsara fayyimmate owaante marro tantanate illacha tunge ayirrinnsanni hee'noonni.

Ministircho qummeessitino garinni; godowa kalaqamunna umisinni meyaateranna maatete hagiirsiissanno heeshsho gufo ikkirono; yanna agadhitino fayyimmate harunsonna irko assi'ra hoongi hagiirru sufinoha ikka hoogara dandaanno.

Ilate albiidi harunso yannantenni hanafanna shiimunni Sette hinge harunso assira; qajeeltino ogeeyyenninna fayyimmate uurrinshubba gobbaanni ila gargara dandiineemmo korkaattanni lubbo hoongeemmo amuwinna hattono marqu qaaqqullu reyo lowo deerrinni ajjanno gede kaa'litanno. Mitte ama lubbama xaphooma maatera, dagoomaha saeno gobbate aana kalaqqanno xiiwo jawa ikkitino gede coyidhinoti dokiter Liya; gobbankera 2015M.D ilate albiidi harunso 12 Lamala albaanni hanafino amuwi bikki xibbuunni 20% calla ikkana; harunsonsa Sette higenna hakkonni aleenni assi'rinori qole xibbuunni 15% calla ikkanota kultino.

Fayyimmate ministire Deeti dokiter Dereje Duguma widoonni; fayyaaleette amimma agani ayirrannohu amuwu reyo gargaratenna fayyimmansa agadhitanno gede assiisate hajo la'annonsa bissanna baalunku dagoomu bissa baqqeenyinni loossanno gede assate ikkino gede coyi'rino.

Fayyimmate ministeere amuwu fayyimma buuxisiisate qinaabbino maatete mixo owaante gumulantanno gede assatenni; ilate albiidi harunso iillo baalante fayyimmate uurrinshubbara tuqisatenni; fayyimmate mereershubbara dare gowate owaante halashshatenni; fayyimmate mereershubbanni xeerti're afamanno amuwira qole fayyimmate uurrinshubbara keeshshanno mine minatenni hala'ladda

Fayyaaleete amimmate agana arfaasa 2016 M.D

Taalcho, iilladonna isilancho ilate albiidi yanna harunso yannanni hanafisiisatenni fayyaaleette amimma buuxisiinso

loossa loosantanni afantanno gede dokiter Dereje xawisino.

Haramaayyu Yuniversitera Otoottotenna godowu Ispeshiyaalistichi dokiter Taaddese Gure coyi'rino garinni; ninke gobbara afamanno haammatu amuwu godowu harunso assi'ra hanafannohu godowu gatinonsata buuxihunni Lamu aganinna hakkonni gedensaanniiti. Ama fayyaaleette; qaaqquno keeraancho ikkitanno gede galtenna gashshaanni; galte godowasera albaanni, godowinni noo yannaranna iltu gedensaanni noo harunso hasiisanno garinni assi'ra agarrannise yaatenni amaalanno.

Fayyimmate ministeere saga'late amanyooti qineesso loosu gumulsiishshi hunda gargarooshshu deske soorreette Qiddist WoldeSembet coyidhanni; mitte ama godowasera albaanni mitto agana balaxxe hattono sasu agani geeshsha Fooliik Asiiide kiniine egemmatenni; du'millu lexxonna aja taashshi'ranna taaltino sagale saga'la qaaqquno ikko amano fayyaaleeyye ikkanno gede kaa'litanno. Saga'la taashshi'ra, baalunku sagalette daninni karsiissenna ikkadu garinni saga'la amuwaha iillanno qarra balaxe gargadhate kaa'lanno yitanno.

Fayyimmate ministeere amuwu, qaaqqullunna wedellu qara loosu gumulsiisaancho dokiter Meseret Zelaalemi ise widoonni; Ministere fayyimmate owaante halashshatenni qoteho fayyimmate ekisteenshiine widoonni amuwu fayyimmansa daafira wo'ma huwano afi'ranno gede assate loonsoonni loosi gumaamo ikkinota coyidhino.

Itophiyaho addi addi qoqqowubbara kalaqantino mannu kalaqinonna kalaqamunni xaaddino qarrubba korkaatinni amuwahonna qaaqqulleho uynanni fayyimmate owaantera mitiimma xaaddinoha ikkinota qummeessatenni; baxxinohunni, Tigirayete qoqqowira olunna kalaqamu qarrubba korkaatinni hala'lado owaantete gufi'ra noo gedenna qarrubba tirate hanafoonni loossa kaajjishatenni mittimma loosa hasiissannota qummeessitino.

Konni ledo amadisiisameno amuwu fayyimmate owaante woyyeessate fayyaaleette amimmate agani millimillimmo hanafisiisate bare Tigirayete qoqqowira harisano mitto leellishshaati yitanno.

Fayyaaleette amimma agani gaadi illacha

hedote giddo woratenni amuwu ilate albiidi harunso yannantenni hanafa hoogate ledo amadisiisaminohunni noo qarrubba hasiisanno doogonni gargara dandiinanni gedenna ogeeyyetenni irkisantino ilanna ilate gedensiidi amadooshshe afi'ranno gede kaa'late gumulshu faasho aana baalunku hajo la'annonsa bissa yawonsa garinni loosa hasiissannonsata coyidhino.

Dokiter Mesereti coyidhanno garinni; ama fayyaaleette ikkitukkinni gobbate fayyaaleessimma daafira heda ayirritanno. Konni ledo amadisiisameno gobbate lophonno ikko Jireenyi daafira heda dandiinannikkite. Amuwu reyo ajjanni daggurono haammata loossa loosa agarrannita xawissino.

Tigirayete qoqqowira fayyimmate owaante woyyeessate xagichunna xaginaatu uduunni irko assatenni, qajeelsha aatenni, wodanunna buqqete fayyimma irko assinanni hee'noonnitanna harinshote aana noo hala'lado loossa noo gede coyidhinoti dokiter Meseret; fayyaaleette amimma agana korkaata assatenni Fayyimmate ministeere haammata halamaano uurrinshubba kakkaysatenni 12.5 miliyoone birra fushshanno xaginaatu uduunne irko assitino gede qummeessitino.

Itophiyu kalqete deerrinni sumiimmete sanade malaatissino qara hajubba mereerinni amuwu fayyimma hajo mittete. "Amuwu reyo ajisha qara ikkino gobboomu ajandaati yitinoti dokiter Mesereti; ikkinohura, ilate albaanni, ilate yannaranna ilate gedensaanni iillinshanni mashalaqqubbanna owaante hee'rasede huwachishshanno. Haammata gobbanke daga baadiyyete heedhannota ikkasenni baxxinohunni fayyimmate ekisteenshiine amanyooti widoonni owaante iillinshanni afammannita xawissino.

Dokiter Mesereti xawishshi garinni; baadiyyete loosantanni noo loossa mereerinni amuwu ilate shiima yanna gattannonsa yannara sasu dirinna wori qaaqqi hee'rinsaro qaaqqullensano adhe mare qarqarinsara afamanno fayyimmate mereershira hee're harunsonna irko assineennansa; sagalensa wo'miteennanna fayyimmansa agaranteenna ile minensa ha'ranno gede assinanni. Ledoteno, amuwu fayyimmate keellini kae fayyimmate xaawa hattono Hospitaalete geeshsha assi'ranno fayyimmate harunsonna xaadooshshu doogo injiitinota ikkitanno

gede ogimmatenni woyyitino fayyimmate ogeeyye qarqarinsara afantanno fayyimmate uurrinshubbara afante irko assitanno yannara qansi'ranno amuwi daafira huwano kalaqate assootino kalaqamino.

Gobbankera afantanno woradda baala doogotenni xaaddinonna injiitinota ikkitinokki gede anfoonnite. Konni ragaanni safote latishsha halashshate aana lowohunni loosa agartanno yitannoti dokiter Mesereti; amuwu fayyimma qara ikkitino owaante mereerinni lowo geeshsha sakaalantinota ikkitinota coyidhanno. Baxxinohunni, godowinni noo amuwi ilate yannansa iillitanno yannara Kaameelu woy Ambulaansete owaante aatenni amateno ikko qaaqqu fayyimma agarsiisate lowo geeshsha loosa hasiisanno gede kaajjishshe coyidhino.

Dokiter Mesereti xawissanni; amuwa reyotenni gatisate loosantanno loossa wolootta loossanni ledo mittimma loonsanni pirogiraamma ledo amadisiise loosa agarranni. Techono ikkiro minensa ilanno amuwi dihooginona mashalaqqete iillo aana hala'ladunni loosa hasiissanno. Mashalaqqete anje amano qaaqqono qarru giddo tuggannota ikkitinohura safote latishshi hala'linokki qooxeessubbara doorshu doogga horonsidhanno gede assate widoonni hala'lado loossa loosantanno.

Fayyimmate ministere gede isilaanchimmase agadhitino fayyimmate owaante uynanni gede dandiisiisate loosantino loossa hee'rasede xawissannoti dokiter Mesereti; mundeete du'namanni reyanno amuwa gatisate baxxino garinni sa'u shoole dirrara haammata loossa loosamase coyidhino.

Mashalaqqete anjenni, fayyimmate uurrinshubba qixxaabbinoore ikka hooganna safote latishshi qarrubbanni mundeete du'nantanna lubbonsa sa'annota amuwu lubbo gatisate gobbate deerriini 70 Hospitaallara mereerima mundeete owaante uytanno uurrinshubba heedhannonsa gede uduunni irko assinoonnitano xawissino.

Xaphooma amuwunna qaaqqullu fayyimma owaantenni gobbate gede sa'u dirrara loosantino loossanni yanna yannatenni amuwunna qaaqqullu fayyimma owaante woyyimma leeltinota ikkitinota qummeessitino dokiter Mesereti; aanteteno loosantanno loossanni baalunku halamme waaxammetenni loosa kaajjite suffanno gede huwachishshino.

Bakkalcho spoorte

Kuwaase Qunqumashshote!

Yaareed Geetaachew

2023 MD Afriku Boowera Kotidivaarete tolu di injiinonsankanni. 2023 yineemmo woyte sai diro hara hasiissannose 34^{ki} Afriku Boowe godole Hawadu korkaatinni sa'inota ikkase hegersa hasiissanno.

Fanote godolenni Giini 2 na 0^{mi} qeelatenni 3 bixxille borreessiise danchu guminni hanaffurono; aantino gaamose godolera Nayjeeriyunni 1:0, Ikuwaatooriyaal Giininni 4 na 0 qeelamatenni jawa qeelammete saala duqqitu qixxeessaancho Kotidivaare. Daanichootu tuge sa'ate godolera sa'ate hexxonsa mucuqqi yiteenna qajeelshaanchonsa shorrate geeshsha iillitinnokanni.

Kuwaase marte gawa'litannowa balanxe himanate addintanni di ammanchishshanno; konninni kainohunni "Kuwaase qunqumashshote" yaanno handaarinni xawinsanni.

Aleenni assitu godolenni 3 bixxille amaddinoti kotidivaare, sa'ate kaayyo hoogguserono; wodhote garinni bocu boci heewora 16 gaamo shiqase digattanno. Konninnino moroko Zaambiya qeeltino gumi korkaatinni gaamotenni woyyaabbe leeltinoti Kotidivaare ikkase kaayyo galchantanno gede kaayyu eleennansa kuneeti quphante bocu boci gumulo sa'ate iillitino.

Konni kaiminni Sa'u lamalara Arfaasa 16/2016MD Bakkalcho Gaazeexi attamo

aana "Boowete agarranniti Afriku Boowe qixxeessaancho Kotidivaare heewotenni soodo gutonni geegiissantino" yitanno odo fultinoti qaangannite. Konne harunitine hedone sirnyunni kultininkerira ayirrininke luphiimaho. Nabbanbe hedo busulino garinni wora egennote bilchaanteetina galanteemmo.

Kayinnilla ayirrada nabbawaanonkera buuxisa hasi'neemmo, Kotidivaare hiitto ikkite wirro bocu bocira karsantu yaanno haati. Ee; Kuwaase qunqumashshote; marte gawa'litannowa dianfanni; wodhoseno hattonni baxxino garinni la'nanni gari noota Ispoortete tittiraano xawissanno. Konne ikkinohura Kitidivaare qeelte ikkikkinni woyyaabbinore heewisiinsiro sayikki deerra amadate kaayyo afidheeti.

26 gobbuwa 6 gaamora gaammeenna godolitu. Mitte mittente gaamonni 1-2 geeshsha noore haa'niro 12 gobbuwa qeelatenni sa'u. Kayinnilla bocu bocira heewisamate 16 gobbuwa ikka hasiissanno. Konni garinni Kotidivaare gaamosenni ubburono; wolootta gobbuwa gaamonsanni ubbinorinni ledo heewisiinse la'neenna roorenkanni Moroko

Zaambiya qeeltuta sa'ate kaayyo afidhinota deama dihasiissanno.

Jeefonsa affukkinni qajeelshaanchonsa Jiyaan Luwis Gaase muddante kotidivaare qaafo adhansa xa noo deerra la'anno woyte huluullissinonsa.

Ikkireno ikkeenna, 34^{ki} Afriku Boowe hashshihunni 5 saatera jeefote godolaano ikkite Chaampiyoonni ikkitino Senegaalenni xaaddinoti Kotidivaare badooshshu eo ganonni qeelte bocu boci gumulo karsantino. Annu kaayyora miqichu qoe afi'rino yinanni yaatto konne loossanno.

Lamenti gobbuwa 90 xiqqeessa 1 na 1 taalo ikkite baxxansanni ledote godole

yanna uyineennano wirro taalo baxxansanni badooshshu gano aate gadachammoonni. 33^{ki} Afriku Boowe kayissino Senegaale onte badooshshu ganonni shoole kiirsiiseenna; gaamote filonni woyyaawino yinanniri mereerinni Sayikkita ikkite Kotidivaare Ontenta badooshshu gano eo kiirsiisatenni bocu boci jeefo karsantino.

Senegale dhaggete Beeddankonsa ikkino qajeelshaanchinsanni massagantineri jawaata gaamo; Daanichootu godole laafa harinshonni ledo mimmito labbannota ikkiturono; lamenti gobbuwa noonsa luphiima lekkate kuwaase dhaggenninna su'minni hendirro oyimbarra hashsha harissino godole jawa keeno gede assine agarroonnitenkanni.

Kotidivaare 34^{ki} Afriku godolenni dhaggetenni umi yannara sase harunitino godolenni qeelantino. Senegaalenni ledo assitu godolenni qeelantoommero dhaggetenni hambannikki qeelama uddidhannokanni. Afriku boowe godole dhaggenni sase harunitino godolenni qeelle dixaadindose gobba dinoonkanni. Qixxeessaancho ikkite heedhenni sase harunitino godole qeelantino gobba nookkitano dhagge kultanno. Ikkireno ikkeenna kuwaase qunqumashshotena Kotidivaare 16 giddo karsamate kaayyo afidhino.

Kayinnilla qeelantineri giddonni woyyaabbinori mereerinni sayikkita ikkite afidhino kaayyooti.

Boohaarsha

Cirata!

Addisu Adoola

Cirata kokkete mereero "Ihi! Ihi!" yitanno qoonqonni kalaqantanno huurooti.

Cirata Sidaamu Daga hundinni hanaffe ilamatenni ilama tareessitanni abbitinonna techono dagate giddo danchu amanyooti xawishsha assine adhinanni ikkitooti.

Cirataahu ayeti? mamootenna mayra cirantanni?

Cirata meessa egensiisate, xawisatenna ayirrinnyu malaateeti. Ciratannohuno jajjabba manna ikke; labbaaho. Minaanni ha'rinowiinni qaesii higanno woyte, wole qae wosinimma marranno woytenna ha'ranni hashsha doogote ciratanno.

Minaanni ha'rinowiinni higanno woyte nafara iilliro rahe minira handuruffi yee dieanno. Nafarira meddi yiiri cirata hanafanno. Ciratanni "keere hosiinonni? ooso saada keere hosiinonni?" yaanni Mitte Lame hige ciratihu gedensaanni minira eanno.

Minaamano ciratto aytero badde "keerella honsoommo!" yitanni dancha dawartanni mineenni doofaarinori hee'riro biddi assidhanno.

Minaanni nafara ciratanni taxxi yaannohu minaama mineenni doofaarinori hee'riro

taashshidhanno gede yanna aate; qoleno busha gede ikkite ofolte noorono ofollo taashshidhara hedatenna qae daasi egensiisateeti. Kunino ayirrinnye xawisannoho.

Wole, hashsha doogo haranni ciratanno. Hashsha doogo ha'ranni ciratannohuno tunsote giddo moychuno ikko mannu doogote nooro doogotenni ho'lannosi gede yaatenniiti. Tenne yannara "Ihii! ihii! Hakkurichi maati?" yee xa'manno. Manna ikkireno aneeti yaaranna doogotenni ho'lara; Moychono ikkireno doogotenni ho'lara ho'la hoogiro qaafo adhara.

Woleno, jajjabbu manni wosinimma manni qae mariro "Ihii! Ihii! yee ciratanni haqqa hiiqqe buko ganga'nanni Ayidde!, mini manna!, keereho!? Ooso, saada keereho?" yaanno. Minaanni qae hee'riro, isi dawaranno. "Keereholla! Keere haa'rihu mannu mine no!" yaanno. Dayno wosinchi cirate keere haa're mirano eanno. Minira e'e hajosi hasaawe kaihii gedensaanni "maahoyye xaate kaemmo"

yaanno woyte, "bunu fulanni no" yine gargarranni. Muddamino hajo heedhusi ikkireno fajjishiishi're keere heedhe yee cirate fulanno. Gobbara fulanno woyteno qole xullote wolu manni daye eara noohu hee'riro fule kaeno ciratanno.

Minaanni qae hoogiro kayinni minaama "keereholla!" yite keere haadhanno. Wosinchuno, keere haa'rihu gedensaanni, "hanniyya labbaahu huuro?" yee xa'manno. Minaamano "minaanni doogo fulino" yitanno. Wosinchino, "maahoyye! Higirotogoo manni daye hooge ha'rinohe yitine dhaansa iillishshe'e" yaanno. Ha'rarano ka'anno woyte minaama "minira die'nanniyya?" yitanno. Isino, "minira e'nannina isono afi'roommokki daafira ha'reemmo" yee ha'rara dandaanno.

Xaphoomunni, cirata meessa egensiisate, xawisate, fajjo afi'rate, ayirrinnye xawisatenna amanyote agadhate xawishshaati yaate dandiinanni.

Togoonni ha'nura ikkinonna biifado budu hornyuwa techo geeshsha reekkitunke annuwinkeranna akaakkankera galatu ikkonsa. Xaa dumeno konne hornyuwa agara hasiissannonsata qummi assate banxeemmo.

Tenne borronna mashalaqqe bue Sidaamu Qoqqowi Woga Turizimenna Ispoortete Biiri, Fichée 2014 M.D yitanno maxaafichooti.